

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/92/2015
Identifikačné číslo spisu: 1013201211
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013201211.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: W. bytom N. zastúpeného: IUGIS LEGAL s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Godrova 12, 811 06 Bratislava, IČO: 47 254 726, zastúpenej JUDr. Katarínou Iľanovskou, LL.M. PhD., advokátkou, proti žalovanému: Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31094/2013-23-II z 23. apríla 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/166/2013-82 z 20. februára 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/166/2013-82 z 20. februára 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozhodnutia len „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31094/2013-23-II z 23. apríla 2013, ktorým žalovaný ako správny orgán zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Ev. č.: 208/2013-34-I z 15. marca 2013 o nesprístupnení informácie s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“ alebo „ZSI“). Žiadosťou o poskytnutie informácií sa žalobca domáhal sprístupnenia žiadosti Slovenskej republiky adresovanej Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“) o preskúmanie rozsudku Veľkou Komorou vo veci Kormoš vs. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh. Rovnako žiadal o sprístupnenie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky v tomto prípade, a to v celom znení, vrátane všetkých príloh.

Krajský súd v rozsudku uviedol, že Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v čl. 26 ods. 1 zakotvuje právo na informácie, ktoré predstavuje právo na prijímanie informácií (získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných

spracovaná (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 236/06-59 z 28. júla 2007) a k nemu korelujúci pozitívny záväzok štátu voči neidentifikovanej skupine subjektov. Obsah tohto záväzku je ozrejmenej v ods. 5 cit. čl. ako povinnosť orgánov verejnej moci primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti, pričom podmienky a spôsob poskytovania informácií ustanoví zákon. Obdobnú úpravu obsahuje taktiež Listina základných práv a slobôd (čl. 17 ods. 1, 5). Ďalej krajský súd poukázal na čl. 13 ústavy, ako aj príslušné ustanovenia zákona o slobode informácií.

Ďalej krajský súd uviedol, že iným zo zákonom definovaných trvalých obmedzení prístupu k informáciám je obmedzenie prístupu k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov. Pokiaľ oprávnená osoba žiada o sprístupnenie informácií týkajúcich sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov, môže povinná osoba žiadosti vyhovieť len do tej miery, že sprístupní informáciu o konkrétnom rozhodnutí alebo o výsledku určitého konania, avšak len za predpokladu, že sprístupnenie takejto informácie nezakazujú osobitné predpisy. Povinnosť a spôsob zverejňovania súdnych rozhodnutí upravuje vyhláška č. 482/2011 Z.z. o zverejňovaní súdnych rozhodnutí. Jedná sa v tomto prípade o predpis, ktorý upravuje spôsob zverejňovania rozhodnutí vnútroštátnych súdov. Zo sprístupnenia na základe zákona o slobode informácií sú vylúčené napríklad informácie o prebiehajúcim (neukončenom) súdnom konaní alebo informácie zo súdneho spisu, ktoré sú prístupné len účastníkom konania. Žalovaný však nie je súdom ani medzinárodným súdnym orgánom a žalobca od neho nežiadal sprístupnenie informácie o ich rozhodovacej činnosti. Medzi činnosti, ktoré žalovaný v zmysle zákonných kompetencií vykonáva, je aj zastupovanie Slovenskej republiky na Európskom súde pre ľudské práva a zastupovanie Slovenskej republiky v konaní pred Súdnym dvorom Európskej únie. Predmetnú činnosť a úkony žalovaného, t. j. podanie vyjadrenia v určitej veci, v rámci plnenia uvedených povinností, nemožno stotožniť s rozhodovacou činnosťou súdu vrátane medzinárodného súdneho orgánu. Vyjadrenie žalovaného vo veci, v ktorej zastupuje Slovenskú republiku pred medzinárodným súdnym orgánom, teda nie je prejavom rozhodovacej činnosti ESĽP, je výsledkom jeho vlastnej činnosti.

Napriek okolnosti, že podľa pravidla 33 ods. 1 rokovacieho poriadku tejto inštitúcie: „Všetky dokumenty, ktoré Kancelárii predložia strany alebo intervenujúca strana v súvislosti so sťažnosťou, s výnimkou dokumentov predložených v rámci konania o zmieri podľa pravidla 62 sú prístupné verejnosti v súlade s opatreniami určenými tajomníkom, pokiaľ predseda komory z dôvodov uvedených v odseku 2 tohto pravidla, z vlastného podnetu alebo na základe žiadosti niektorej zo strán alebo ktorejkoľvek dotknutej osoby nerozhodne inak“, krajský súd súhlasil s právnym názorom žalovaného, že predmetný rokovací poriadok nie je záväzný pre žiadnu inštitúciu na území SR s výnimkou styku s ESĽP. Rokovací poriadok ESĽP je záväzným, interným dokumentom, podľa ktorého je povinný tento subjekt postupovať pri plnení svojich funkcií. Naopak, záväzným predpisom, podľa ktorého bol povinný postupovať žalovaný pri posudzovaní žiadosti žalobcu, bol zákon o slobode informácií, vychádzajúc z princípov stanovených ústavou.

Pre posúdenie daného prípadu podľa krajského súdu nie je z uvedených dôvodov relevantné posudzovať naliehavosť spoločenskej potreby, zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci, pretože podľa krajského súdu požadované informácie sa netýkali konkrétneho rozhodnutia, resp. výsledku konania medzinárodnej súdnej inštitúcie. V danom prípade v kontexte s čl. 26 ods. 4 ústavy, preto nie je potrebné skúmať, či obmedzenie prístupu k žiadanej informácii slúži na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Z obsahu spisu krajský súd dospel k záveru, že požadované informácie súviseli s rozhodovacou činnosťou medzinárodného súdneho orgánu. Vyjadrenia a úkony žalovaného v konkrétnej veci priamo súviseli s činnosťou ESĽP, tvorili podklad pre rozhodovaciu činnosť tohto orgánu, a preto ich sprístupnenie je vylúčené v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, t.j. osobitným zákonom.

Nakoľko podľa krajského súdu podaná žaloba nie je dôvodná, obe rozhodnutia žalovaného vychádzajú zo správneho právneho posúdenia, žalovaný rozhodnutie vo veci riadne odôvodnil, krajský súd nezistil vady

v postupe správneho orgánu, ktoré by mohli spôsobiť nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, a preto žalobu v zmysle ust. § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol.

O trovách konania rozhodol s prihliadnutím na ustanovenie § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý nemal úspech v konaní nepriznal ich náhradu s tým, že žalovaný nemá na náhradu trov konania zo zákona nárok.

II.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania, ktorých výšku vyčíslil.

Žalobca odvolanie odôvodnil tým, že :

- a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. b) OSP),
- b) postupom súdu sa mu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a) OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) OSP),
- c) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) OSP).

V odvolaní žalobca namietal, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal:

- a) s čl. 40 ods. 2 Dohovoru, podľa ktorého dokumenty predkladané ESĽP sú verejne dostupné každému v sídle ESĽP,
- b) s námietkou žalobcu, že ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií je v rozpore s čl. 13 ods. 4 a čl. 26 ods. 4 ústavy, čo potvrdzovali plenárne nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 15/98 a PL. ÚS 1/09, ktoré stanovili ústavnoprávne požiadavky výkladu a aplikácie zákona o slobode informácií a s ktorými bolo napadnuté rozhodnutie v rozpore,
- c) s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej obmedziť základné právo na informácie na základe ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií možno iba počas prebiehajúceho súdneho konania,
- d) s požiadavkou žalobcu na ústavne konformný výklad ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií, v zmysle ktorého nemožno obmedzovať prístup k verejne dostupným informáciám z právoplatne ukončeného konania,
- e) s upovedomením verejnej ochrankyne práv sp. zn. 2833/2013/VOP, ktoré sa týkalo rovnakej právnej otázky a v ktorom bolo skonštatované porušenie základného práva žalobcu na informácie,
- f) so stanoviskom Kancelára ESĽP z 29. októbra 2014, podľa ktorého žalovanému nič nebráni sprístupniť žalobcom požadované informácie za dodržania podmienok pravidla 33 rokovacieho poriadku ESĽP.

Za nedostatočné žalobca považoval aj odôvodnenie rozsudku vo vzťahu k verejnému charakteru dokumentov predkladaných ESĽP, ktorý výslovne vyplýva z čl. 40 ods. 2 Dohovoru. Pravidlo 33 rokovacieho poriadku ESĽP, ktorý krajský súd nepovažuje za prameň práva, pritom iba bližšie upravuje čl. 40 ods. 2 Dohovoru (t.j. medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná), ktorý ustanovuje verejný charakter dokumentov predkladaných ESĽP ako základný a všeobecný princíp. Uvedené výslovne potvrdil aj Kancelár ESĽP vo svojom stanovisku, ktorému krajský súd nevenoval taktiež žiadnu pozornosť.

K nevysporiadaniu sa krajského súdu s jednotlivými nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky uviedol, že krajský súd svojím postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom a porušenie práv žalobcu dosiahlo takú intenzitu, že to ovplyvnilo rozhodnutie vo veci samej, čím bolo porušené aj právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Žalobca považoval odôvodnenie rozsudku krajského súdu za úplne nedostatočné, ale aj nezrozumiteľné.

Súd totiž na jednej strane tvrdí (str. 8 rozsudku), že: „Predmetnú činnosť a úkony žalovaného, t.j. podanie vyjadrenia v určitej veci v rámci plnenia uvedených povinností, nemožno stotožniť s rozhodovacou činnosťou súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov.“ a na druhej strane (str. 9 rozsudku) uvádza, že: „Vyjadrenia a úkony žalovaného v konkrétnej veci priamo súviseli s činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva, tvorili podklad pre rozhodovaciu činnosť tohto orgánu a preto ich sprístupnenie je vylúčené...“.

K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci krajským súdom uviedol, že na účely ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií je nevyhnutné dôrazne rozlišovať medzi prístupom k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov a prístupom k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov. Pokiaľ ide o vnútroštátne súdy otázka prístupu k informáciám týkajúcich sa ich rozhodovacej činnosti je upravená v ust. § 44 ods. 2 OSP a vo vyhláske č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov. Pokiaľ ide o medzinárodné súdne orgány prístup k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti ESĽP je upravený v čl. 40 ods. 2 Dohovoru a v pravidle 33 rokovacieho poriadku ESĽP, prístup k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti Súdneho dvora EÚ je upravený v čl. 22 ods. 1 rokovacieho poriadku Súdneho dvora EÚ a v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie vykladaného s ohľadom na judikatúru Súdneho dvora EÚ.

Prístup k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti medzinárodných súdnych orgánov je podstatne širší ako prístup k informáciám týkajúcich sa rozhodovacej činnosti vnútroštátnych súdov. Podľa žalobcu táto skutočnosť je kľúčová pri výklade § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií a mala by byť zohľadnená pri posúdení žalobcovho odvolania.

Podľa žalobcu rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia aj v časti, ktorá sa týka výkladu a aplikácie pojmu „rozhodovacia činnosť súdu“ na žalobcov prípad, pretože:

a) krajský súd v rozsudku interpretoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií ústavne nekonformným spôsobom a v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj samotného Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorej nemožno obmedzovať prístup k verejne dostupným informáciám,

b) súd v rozsudku interpretoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej základné právo na informácie možno obmedziť iba počas prebiehajúceho súdneho konania.

Krajský súd podľa žalobcu interpretoval ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií ústavne nekonformným spôsobom, keďže žalobcom požadované informácie (z právoplatne ukončeného súdneho konania) sú na základe čl. 40 ods. 2 Dohovoru verejne dostupné každému v sídle ESĽP už počas prebiehajúceho konania, a preto obmedzením prístupu k požadovanej informácii žalovaný nedbal na podstatu a zmysel obmedzenia základného práva na informácie a ani takéto obmedzenie nebolo nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Žalovaný nepožiadaval ESĽP o obmedzenie prístupu k žalobcom požadovanej informácii zo žiadnych z prípustných dôvodov v zmysle pravidla 33 rokovacieho poriadku ESĽP, vrátane z dôvodu záujmu o dosiahnutie spravodlivosti, ktorý sa obsahovo prekrýva s ust. § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií.

Podľa stanoviska Kancelára ESĽP z 29. októbra 2014 žalovanému nič nebráni sprístupniť dokumenty zasielané ESĽP pri dodržaní pravidla 33 rokovacieho poriadku ESĽP.

Ďalej žalobca v podanom odvolaní poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3Sž/7/2009, 8Sž/3/2011, 2Sž/8/2012, 2Sž/7/2012), rozsudok Všeobecného súdu vo veci T-93/11 zo 7. novembra 2013, rozsudok Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07.

Žalobca uviedol, že z horeuvedených dôvodov vyplýva, že prvostupňový súd vec nesprávne právne

posúdil a ust. § 11 ods. 1 písm. d) ZSI interpretoval ústavne nekonformným spôsobom, pretože:

a) poprel zmysel a účel predmetného ustanovenia ZSI, ktorým je ochrana pred neprímeraným zasahovaním do rozhodovacej činnosti súdov, pričom k neprímeranému zásahu do rozhodovacej činnosti súdov nemôže dôjsť sprístupnením verejne dostupných informácií z právoplatne ukončeného konania,

b) neprihliadal na podstatu a zmysel obmedzenia základného práva na informácie (čl. 13 ods. 4 Ústavy SR) reflektovaného v tomto ustanovení ZSI, keďže podstatou tohto ustanovenia ZSI je zabrániť neprímeranému zasahovaniu do rozhodovacej činnosti súdov z prebiehajúcich súdnych konaní, čo je vylúčené pri verejne dostupných informáciách z právoplatne ukončeného súdneho konania,

c) obmedzil základné právo na informácie z dôvodu, ktorý nepatrí medzi taxatívne vymedzené legitímne dôvody/ciele uvedené v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, výlučne v prospech ktorých možno obmedziť základné právo na informácie,

d) obmedzil základné právo na informácie upravené v tomto ustanovení ZSI nad mieru nevyhnutnú v demokratickej spoločnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na dosiahnutie zamýšľaného cieľa zákonodarcu, keďže žalobca požadoval od žalovaného verejne dostupné informácie z právoplatne ukončeného súdneho konania.

Záverom žalobca navrhol prerušiť odvolacie konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP z dôvodu nesúladu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií s čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a s čl. 13 ods. 4 Ústavy SR a predložiť vec na rozhodnutie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.

III.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 OSP, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 a § 250ja ods. 2 OSP, a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP a podľa § 221 ods. 2 OSP vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, a to pre závažné procesné pochybenie spočívajúce v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bolo posúdenie správnosti rozsudku krajského súdu, ktorým podľa ust. § 250j ods. 1 OSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 31094/2013-23-II z 23. apríla 2013. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie EV. č.: 208/2013-34-I z 15. marca 2013 o nesprístupnení požadovanej informácie s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. V posudzovanej veci žalobca požadoval sprístupnenie žiadosti Slovenskej republiky adresovanej Európskemu súdu pre ľudské práva v Štrasburgu o preskúmanie rozsudku Veľkou Komorou vo veci Kormoš v. Slovenská republika, a to v celom znení a vrátane všetkých príloh, rovnako žiadal o sprístupnenie všetkých vyjadrení Slovenskej republiky v tomto prípade, a to v celom rozsahu, vrátane všetkých príloh.

V správnom súdnictve preskúmvajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy (t.j. druhej hlavy piatej časti) sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 vety prvej OSP).

Podľa § 250j ods. 1 OSP, ak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe (ďalej len "v medziach žaloby") dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom, vysloví rozsudkom, že sa žaloba zamieta.

V zmysle citovaného ustanovenia § 250j ods. 1 OSP príslušný súd rozhodne vo veci samej tak, že žalobu zamietne, ak zistí, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach žaloby sú v súlade so zákonom. Záver o súlade postupu a rozhodnutia správneho orgánu so zákonom sa týka rozsahu a dôvodov, pre ktoré bola žaloba podaná.

Procesnému právu účastníka konania vznášať v žalobe námietky nezákonnosti voči postupu a rozhodnutiu správneho orgánu zodpovedá povinnosť správneho súdu preskúmať rozhodnutie správneho orgánu v rozsahu žalobných námietok, o vznesených námietkach rozhodnúť a pokiaľ ich nepovažoval za dôvodné, vysvetliť a vyložiť, z akých dôvodov. Ak tak správny súd neurobí, zaťaží svoje rozhodnutie nielen vadami spočívajúcimi v porušení všeobecných procesných princípov - podraditeľných pod vadu konania v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP - ale súčasne postupuje aj v rozpore so zásadami vyjadrenými v druhej hlave, siedmom oddiele Ústavy SR (predovšetkým čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd (ďalej aj „Dohovor“; porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03).

Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 OSP).

Citované zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vykladať a uplatňovať tak, že rozhodnutie súdu musí obsahovať dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené.

S argumentáciou účastníkov sa súd musí vysporiadať, a to v rámci právneho posúdenia, ak ide o argumenty právneho charakteru. Opomenutie vysporiadania sa s relevantnými argumentmi (námietkami) účastníka konania sa v rozhodovacej praxi stabilne považuje za vadu odôvodnenia spôsobujúcu jeho nepreskúmateľnosť. Je nakoniec súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 a nasl. Ústavy SR, aby bolo rozhodnutie riadne odôvodnené a aby sa teda súd v rámci odôvodnenia vysporiadal so všetkými relevantnými argumentmi účastníka konania (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež zdôraznil, že orgán štátnej moci by mal vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé, odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné a je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Nedostatky odôvodnenia zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

Vo svetle vyššie uvedenom, odvolací súd podrobil prieskumu odvolaním napadnutý rozsudok krajského

súdu, pričom dospel k záveru, že odôvodnenie krajského súdu je nedostatočné, keď sa nezaobrá viacerými námietkami žalobcu, uvádzanými aj v podanom odvolaní, najmä aplikáciou čl. 40 ods. 2 Dohovoru, posúdením upovedomenia verejnej ochrankyne práv a stanoviska Kancelára EŠLP na predmetnú právnu vec, ako aj so žalobcom uvádzanou judikatúrou.

Rovnako si krajský súd odporuje vo svojich tvrdeniach, keď na jednej strane tvrdí, cit.: „Výjadrenie žalovaného vo veci, v ktorej zastupuje Slovenskú republiku pred medzinárodným súdnym orgánom, teda nie je prejavom rozhodovacej činnosti EŠLP, je výsledkom jeho vlastnej činnosti“ a na druhej strane uvádza, cit.: „Z obsahu spisu súd dospel k záveru, že požadované informácie súviseli s rozhodovacou činnosťou medzinárodného súdneho orgánu. Výjadrenia a úkony žalovaného v konkrétnej veci priamo súviseli s činnosťou EŠLP, tvorili podklad pre rozhodovaciu činnosť tohto orgánu a preto ich sprístupnenie je vylúčené.“

V takom prípade nemožno konštatovať, že odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa je jasné, určité a zrozumiteľné a v neposlednom rade aj presvedčivé, ale je zmätočné a vzájomne si odporujúce. Takýto postup súdu je nekompatibilný s právom na súdnu ochranu a s právom na spravodlivý proces. Súd musí byť schopný riadnym odôvodnením preukázať, že jeho verdikt je výsledkom starostlivého posúdenia veci.

Pokiaľ teda v posudzovanej veci krajský súd nepreskúmal komplexne žalobcove námietky, podľa názoru odvolacieho súdu postupoval nedôsledne, čím postihol napadnutý rozsudok znakom nepreskúmateľnosti odvolacím súdom, pričom uvedeným postupom bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý a riadny súdny proces, právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj zásada spravodlivého procesu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Ústavný súd SR už vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03).

Úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu odvolacieho je preskúmať vecnú správnosť prvostupňových súdnych rozhodnutí a nie nahrádzať prieskumnú činnosť súdu prvého stupňa, vrátane odôvodňovania rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto musel napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP), a to bez toho, aby sa zaoberal hmotnoprávnou stránkou odvolania.

Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania senát najvyššieho súdu o návrhu na prerušenie konania nerozhodol.

V ďalšom konaní bude povinnosťou prvostupňového súdu opätovne posúdiť žalobu žalobcu a po dôslednom preskúmaní žalobcom uplatnených námietok znovu o jeho žalobe rozhodnúť a následne svoje rozhodnutie v spojitosti s odvolacími námietkami, vrátane návrhu žalobcu na prerušenie konania, aj riadne a presvedčivo odôvodniť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní podľa druhej hlavy piatej časti OSP postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 492 ods. 2 ustanovil, že odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred

dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.